

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dorota Goss-Kokot
Sędziowie:	SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska (spr.) SSA Marta Sawińska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2013 r. w Poznaniu

sprawy z odwołania **B. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji B. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 7 września 2012 r. sygn. akt VIII U 2786/12

1. oddała apelację;

2. zasądza od B. S. na rzecz pozwanego kwotę 120zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 marca 2012r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., dokonał waloryzacji emerytury B. S. od dnia 1 marca 2012r. ustalając wysokość zwaloryzowanej emerytury przez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 29 lutego 2012r. kwoty waloryzacji, tj. 71 zł. W ten sposób otrzymana kwota emerytury wyniosła od 1 marca 2012 r. 3.553,58 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji w przepisany trybie i terminie wywiodła B. S. wnosząc o jej zmianę oraz przedstawienie przez Sąd Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego co do zgodności z Konstytucją ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw. Zaskarżonej decyzji odwołująca zarzuciła sprzeczność z zasadami zapisanymi w Konstytucji, w tym niewłaściwe określenie wysokości i wartości zwaloryzowanej emerytury i jej podstawy. W uzasadnieniu

odwołania B. S. podniosła, że obniżenie jej świadczenia emerytalnego w wyniku zastosowania przepisów ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw godzi w jego wolności i prawa obywatelskie. Zastosowany przez ZUS mechanizm waloryzacji kwotowej jej świadczenia emerytalnego jest krzywdzący

Wyrokiem z dnia 7 września 2012r., sygn. VIII U 2786/12, Sąd Okręgowy w Poznaniu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie oraz zasądził od odwołującej na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 60,00 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

Odwołująca B. S. w dniu 3 marca 2011r. złożyła wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 3 kwietnia 2008r., organ rentowy przyznał odwołującej prawo do emerytury od dnia 1 marca 2008r. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej i ustalona na kwotę 2982,51 zł brutto.

W dniu 1 marca 2012 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję. Wysokość świadczenia przysługującego odwołującej w dniu 29 lutego 2012 r. wynosiła 3.482,58 zł. Wysokość świadczenia przysługującego odwołującej od dnia 1 marca 2012r. wynosi 3.554,00 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS oraz dokumentów przedłożonych do akt niniejszej sprawy.

Mając powyższe na uwadze oraz przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd I instancji uznał odwołanie za bezzasadne. Sąd wskazał, że zaskarżona decyzja została wydana na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa materialnego, które ZUS prawidłowo zastosował. Sąd podkreślił, że wobec konstytucyjnych uprawnień ustawodawcy brak jest podstaw do kwestionowania możliwości zmiany przez niego przepisów prawa materialnego. Sąd podkreślił również, że jego zdaniem nie ma podstaw do kierowania pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego.

Wskazując na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Powyższy wyrok w całości apelacją z dnia 28 października 2012r. zaskarżyła B. S..

Zaskarżonemu wyrokowi apelująca zarzuciła naruszenie prawa, tj.:

1) prawa procesowego art. 233 k.p.c. poprzez nie rozważenie wszechstronnie zebranego materiału dowodowego, w szczególności pominięcie faktu, iż w sprawie tzw. „kwotowej waloryzacji” zostało skierowane zapytanie do Trybunału Konstytucyjnego, a wynik tego orzeczenia będzie mieć istotny wpływ na orzeczenie w niniejszej sprawie, a o czym Sędzia przewodniczący poinformował na rozprawie, lecz nie wziął pod uwagę wydając wyrok oraz art. 177 k.p.c. poprzez nie dokonanie zawieszenia postępowania do czasu rozstrzygnięcia przez trybunał Konstytucyjny zapytania prawnego;

2) art. 193 Konstytucji RP poprzez zaniechanie skierowania do trybunału Konstytucyjnego zapytania prawnego co do zgodności z ustawą zasadniczą przepisów ustawy z dnia 13 stycznia 2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zakresie w jakim waloryzuje ona emerytury w wysokości 71 zł. miesięcznie zamiast w wysokości stopnia inflacji.

Apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz zasądzenie od pozwanego na jej rzecz waloryzacji emerytury w prawidłowej wysokości lub zawieszenie postępowania sądowego do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny w sprawie K 9/12;

Na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2013r. pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zarzuty apelacji są bezzasadne, a zatem podlega ona oddaleniu.

Zarzuty apelacji sprowadzały się do wykazania sprzeczności przepisów prawa materialnego z zasadami wyrażonymi w Konstytucji RP, w szczególności zasadą równości, niedziałania prawa wstecz czy ochrony praw nabytych.

Odnosząc się do powyższego Sąd Apelacyjny na wstępie wskazuje, że jako sąd powszechny nie jest uprawniony do samodzielnego interpretowania niezgodności z ustawą zasadniczą przepisów prawa materialnego na jakie w apelacji wskazywał odwołujący. Trafnie w tym zakresie wypowiedział się również Sąd I instancji. Dopiero stwierdzenie przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności przepisu ustawy z Konstytucją otwiera możliwość niezastosowania przez sąd tego przepisu. Zatem uprawnienie to przysługuje wyłącznie Trybunałowi Konstytucyjnemu.

Odnosząc się wprost do ustawy z dnia 13 stycznia 2012r., przepisy tej ustawy wprowadziły metodę waloryzacji, zachowały jednak samo założenie stabilnej wartości ekonomicznej otrzymywanych świadczeń oraz przewidziały mechanizm umożliwiający jego urzeczywistnienie. Innymi słowy - w rozpatrywanej sprawie nie doszło do pozbawienia uprawnienia do waloryzacji świadczeń, ale jedynie do zmiany metody waloryzowania ich wysokości. Naruszenie oczekiwań co do przewidywanego poziomu przyszłych świadczeń nie stanowi samo przez się naruszenia prawa do waloryzacji, a w konsekwencji - niezgodnego z ustawą zasadniczą arbitralnego ograniczenia zasady ochrony praw nabytych. Treścią zasady *lex retro non agit* jest zakaz stanowienia prawa, które nakazywałoby stosowanie nowo ustanowionych norm prawnych do sytuacji zaistniałych przed ich wejściem w życie. Prawo powinno co do zasady działać na przyszłość i wobec tego nie należy stanowić przepisów, które miałyby być stosowane do zdarzeń zaszłych i zakończonych przed ich wejściem w życie, jeżeli nowe ukształtowanie praw i obowiązków obywateli prowadziłoby lub mogło prowadzić do pogorszenia ich sytuacji prawnej w stosunku do stanu poprzedniego, co pozostaje w ścisłym związku z nakazem poszanowania praw słusznie nabytych (por. między innymi wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 maja 2009 r., P 66/07, OTK-A 2009 nr 5, poz. 65 oraz z dnia 15 lipca 2009 r., K 64/07, OTK-A 2009 nr 7, poz. 110 i orzeczenia w nich powołane).

Przechodząc do meritum sprawy, tj. zaskarżonej decyzji waloryzacyjnej oraz zarzutów zmierzających do podważenia jej prawidłowości, niewątpliwie najważniejsze było rozważenie, czy trafnie organ rentowy zastosował przepisy prawa materialnego. Nie budzi wątpliwości, z czym nie chce zgodzić się odwołująca, że ustawa z dnia 13 stycznia 2012r. nie zmodyfikowała sposobu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych z mocą wsteczną, ale na przyszłość. Czym innym jest bowiem ukształtowane prawo podmiotowe do świadczenia emerytalno-rentowego i sposobu ustalenia podstawy wymiaru jego wysokości, a czym innym sposób waloryzowania (podwyższania) na przyszłość ustalonego już świadczenia. Zmiana metody podwyższania świadczenia w przyszłości nie pozbawiła wnioskodawczyni prawa do jego waloryzacji, a w konsekwencji sytuacja prawna skarżącej w zakresie istotnych elementów już ukształtowanego i przysługującego jej prawa do świadczenia nie uległa pogorszeniu.

W konsekwencji należało podzielić pogląd Sądu I instancji, że zaskarżoną decyzją organ emerytalny dokonał waloryzacji emerytury odwołującej w oparciu o prawidłową podstawę prawną.

W dalszej kolejności Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że niezgodność art. 4 ustawy z dnia 13 stycznia 2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń Społecznych w zakresie kwotowej waloryzacji świadczeń w 2012r., została już rozstrzygnięta przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 19 grudnia 2012r. (sygn. K 9-12). Trybunał przesądził, że przepisy ustawy o FUS zmienione ustawą z dnia 13 stycznia 2012r. są zgodne z art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zasadami ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz ochrony praw nabytych wynikającymi z art. 2 Konstytucji, zasadą sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 Konstytucji oraz z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Bezzasadny okazał się również zarzut naruszenia art. 177 k.p.c., skoro odwołująca opierała go na konieczności zawieszenia postępowania w zw. z zaskarżeniem do Trybunału Konstytucyjnego przepisów mających wpływ na jej prawo. Zaskarżenie do trybunału przepisów na których wydana została decyzja nie może stanowić obligatoryjnej przesłanki do zawieszenia postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił odwołanie o czym orzekł w pkt. 1 sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach zawarte w pkt. 2 orzeczenia znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

/SSA Marta Sawińska/ /SSA Dorota Goss-Kokot/ /SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska/